2023 წ.

ოპერატიული ინფორმაცია

2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ (იანვარ-აგვისტო)

დოკუმენტი მომზადებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სამსახურის მიერ პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისისათვის მოწოდებული ოპერატიული ინფორმაციის საფუძველზე

2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის იანვარ-აგვისტოს შესრულების მიმოხილვა სახაზინო სამსახურის ყოველთვიური ანგარიშგების საფუძველზე, საბიუჯეტო ოფისის მიერ გამოქვეყნდება არაუგვიანეს 2023 წლის 26 სექტემბრისა.

ბიუჯეტის ანალიზის განყოფილება

ელ-ფოსტა: pbo@parliament.ge

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი, სექტემბერი, 2023 წ.

საქართველოს 2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ძირითადი მაჩვენებლების შესრულების მიმოხილვა

2023 წლის იანვარ-აგვისტოში სახელმწიფო ბიუჯეტის **შემოსულობების** შესრულება **14,633.6** მლნ ლარს, წლიური გეგმის (21,914.2 მლნ ლარი) 66.8%-ს და 9 თვის გეგმის[1] (15,574.6 მლნ ლარი) 94.0%-ს შეადგენს, წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს კი 2,613.2 მლნ ლარით (21.7%-ით) აღემატება (შემოსავლების მნიშვნელოვანი მატების გავლენით).

გადასახდელების შესრულება **13,810.2** მლნ ლარს, წლიური გეგმის (21,880.1 მლნ ლარი) 63.1%-ს და 9 თვის გეგმის (16,016.5 მლნ ლარი) 86.2%-ს აღწევს, ხოლო წინა წლის იანვარ-აგვისტოს მაჩვენებელს 1,983.7 მლნ ლარით (16.8%-ით) აჭარბებს.

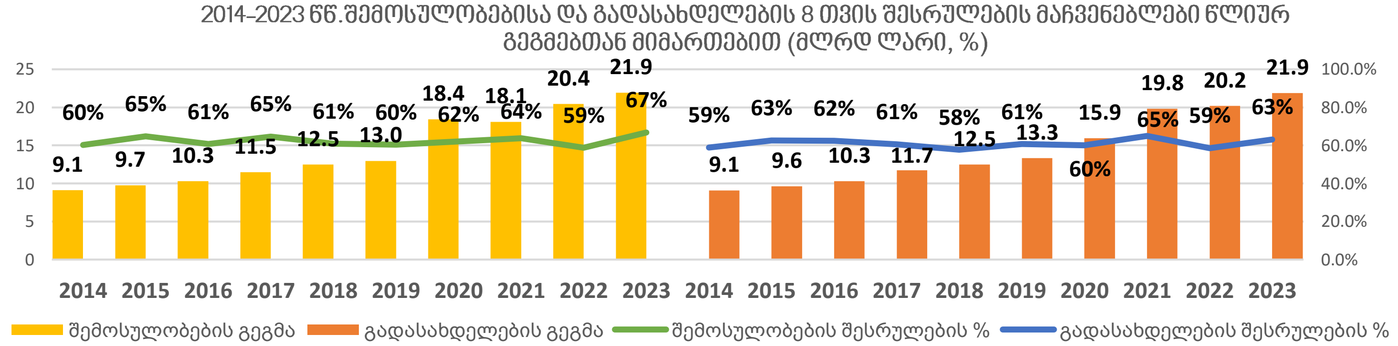

შესაბამისად, იანვარ-აგვისტოში სახელმწიფო ბიუჯეტში მიღებული შემოსულობების და გადასახდელების შესრულების გათვალისწინებით, **ნაშთის ცვლილება** (დაგროვება) **823.4** მლნ ლარს შეადგენს. წლის დასაწყისისათვის დაზუსტებული ნაშთის მოცულობამ შეადგინა 1,247.5 მლნ ლარი, ხოლო 2023 წლის პირველი სექტემბრისთვის კი ნაშთი განისაზღვრა 2,070.9 მლნ ლარის ოდენობით.

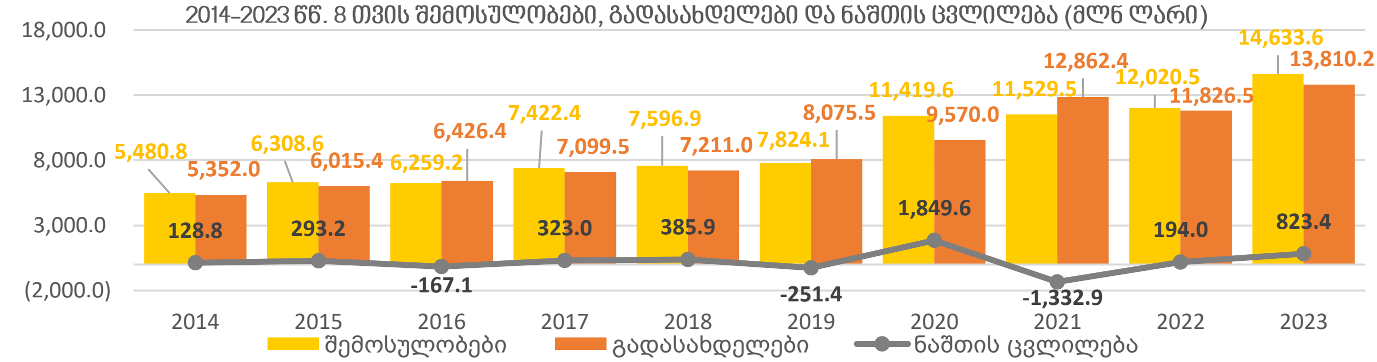

რაც შეეხება **შემოსულობების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით,** 9 თვის გეგმის მიმართ გადაჭარბებით არის შესრულებული ფინანსური აქტივების კლებისა (101.8%) და ვალდებულებების ზრდის (110.4%) კომპონენტები, კარგი შესრულებით ხასიათდება შემოსავლები (91.7%), ხოლო არაფინანსური აქტივების კლების კომპონენტი გამოირჩევა დაბალი შესრულების დონით (59.4%).

გადასახდელების კომპონენტებთან დაკავშირებით, ხარჯების კომპონენტი კარგი შესრულებით გამოირჩევა (9 თვის გეგმის 87.0%), ხოლო დანარჩენი 3 კომპონენტის, არაფინანსური აქტივების ზრდის, ფინანსური აქტივების ზრდისა და ვალდებულებების კლების კომპონენტების შესრულება შედარებით დაბალი მაჩვენებლებით ხასიათდება (9 თვის გეგმის შესაბამისად, 84.6%, 83.1% და 81.2%).

დასახელება	2023 წლის გეგმა	9 თვის გეგმა	8 თვის შესრულება	8 თვე / 9 თვის გეგმა	დასახელება	2023 წლის გეგმა	9 თვის გეგმა	8 თვის შესრულება	8 თვე / 9 თვის გეგმა
შემოსულობები	**21,914.2**	**15,574.6**	**14,633.6**	**94.0%**	**გადასახდელები**	**21,880.1**	**16,016.5**	**13,810.2**	**86.2%**
შემოსავლები	17,619.9	13,266.1	12,165.5	**91.7%**	ხარჯები	16,335.2	12,384.1	10,769.6	**87.0%**
არაფინანსური აქტივების კლება	200.0	122.0	72.4	**59.4%**	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,881.3	2,572.6	2,176.6	**84.6%**
ფინანსური აქტივების კლება	450.0	207.5	211.2	**101.8%**	ფინანსური აქტივების ზრდა	445.1	194.5	161.7	**83.1%**
ვალდებულებების ზრდა	3,644.3	1,979.0	2,184.5	**110.4%**	ვალდებულებების კლება	1,218.5	865.3	702.3	**81.2%**

[1] 9 თვის გეგმა წარმოდგენილია 2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კვარტალური განწერის მიხედვით (ფინანსთა მინისტრის 2023 წლის 31 აგვისტოს №320 ბრძანება)

რაც შეეხება სახელმწიფო ბიუჯეტის **საოპერაციო სალდოსა** და **მთლიან სალდოს,** 2023 წლის იანვარ-აგვისტოში სახელმწიფო ბიუჯეტის საოპერაციო სალდომ შეადგინა **1,395.9** მლნ ლარი, ხოლო მთლიანმა სალდომ - **(-708.3)** მლნ ლარი.

2014–2023 წლების 8 თვის საოპერაციო სალდო და მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)

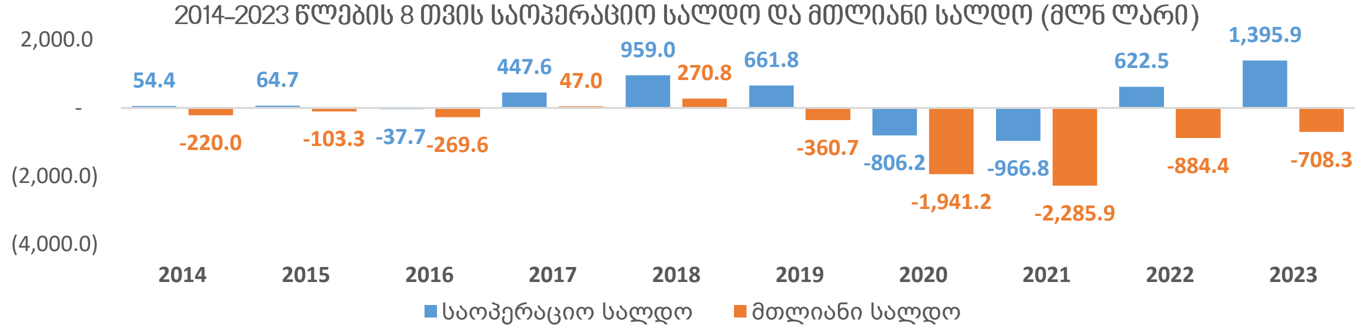

შემოსავლებში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ყველაზე დიდი მაჩვენებლის, **გადასახადების** მიმოხილვა, რაზეც იანვარ-აგვისტოში მიღებული შემოსავლების 89.6% და მთლიანი შემოსულობების 74.5% მოდის. კერძოდ, 8 თვეში მიღებული საგადასახადო შემოსავლები 10,900.7 მლნ ლარს, 9 თვის გეგმის 89.6%-ს და წლიური გეგმის 66.9%-ს შეადგენს, ყველა საგადასახადო შემოსავალი (გარდა სხვა გადასახადებისა, რომელიც -147.7 მლნ ლარს შეადგენს) 9 თვის გეგმის მიმართ მობილიზების მაღალი დონით ხასიათდება და 88.3%-110.4%-ის ფარგლებში მერყეობს, განსაკუთრებით კი გამოირჩევა იმპორტის გადასახადი (110.4%), საშემოსავლო გადასახადი (94.5%) და აქციზი (93.0%). გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით საგადასახადო შემოსავლების მოცულობა 1,949.2 მლნ ლარით (21.8%-ით) არის გაზრდილი, ძირითადად, საშემოსავლო გადასახადის (674.5 მლნ ლარით) და დღგ-ის (595.0 მლნ ლარით) მნიშვნელოვანი მატების გავლენით.

2022–2023 წწ. 8 თვის გადასახადები სახეების მიხედვით (მლნ ლარი)

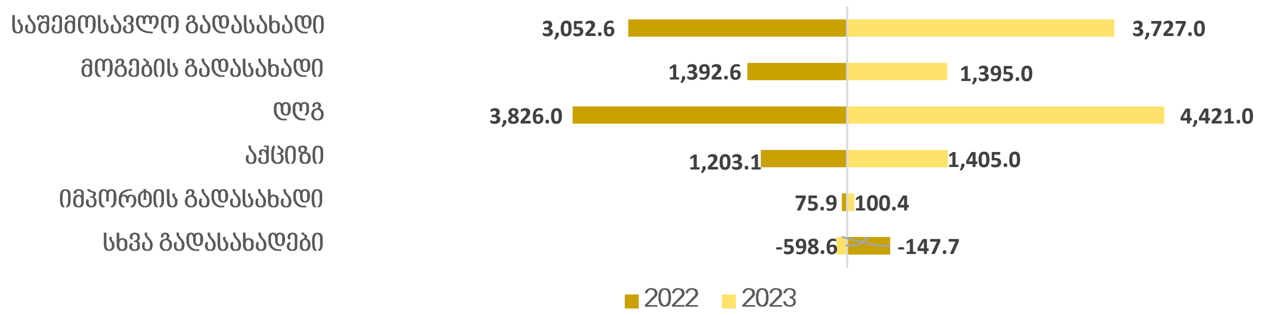

გადასახდელების ყველაზე დიდი კომპონენტის, **ხარჯების,** შესრულებამ იანვარ-აგვისტოში შეადგინა 10,769.6 მლნ ლარი, 9 თვის გეგმის 87.0% და წლიური გეგმის 65.9%. ცალკეული სახეების მიხედვით ხარჯების შესრულებაში, 9 თვის გეგმასთან მიმართებით, შედარებით მაღალი მაჩვენებელი აქვს პროცენტის (91.7%), სოციალური უზრუნველყოფისა (89.6%) და სხვა ხარჯების (87.8%) მუხლებით გაწეულ ხარჯებს. შედარებით დაბალი მაჩვენებლით გამოირჩევა გრანტების (81.0%), შრომის ანაზღაურების (82.7%), სუბსიდიებისა (83.9%) და საქონლისა და მომსახურების (84.5%) მუხლები. გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით ხარჯების მოცულობა 1,349.0 მლნ ლარით (14.3%-ით) გაზრდილია, ძირითადად, სოციალური უზრუნველყოფის (422.2 მლნ ლარით), აგრეთვე, პროცენტისა (307.7 მლნ ლარით) და შრომის ანაზღაურების (224.9 მლნ ლარით) მუხლებით ხარჯების მატების გავლენით.

2022–2023 წწ. 8 თვის ხარჯები სახეების მიხედვით (მლნ ლარი)

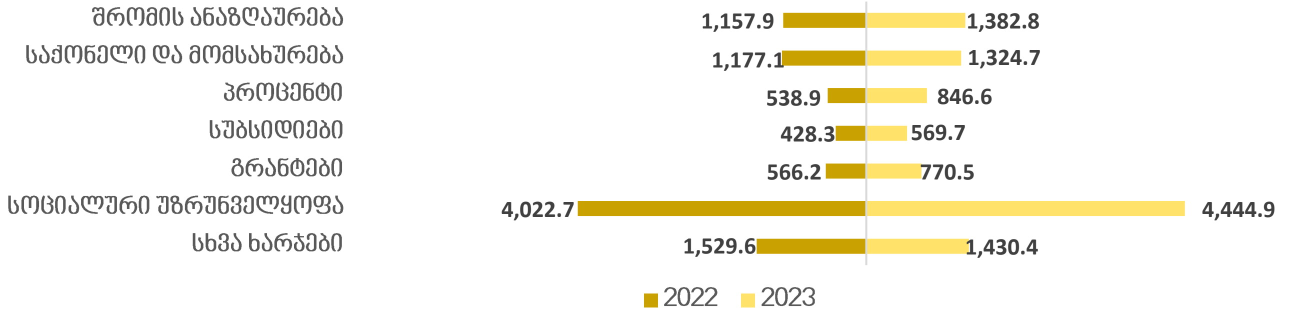

ᲓᲐᲜᲐᲠᲗᲔᲑᲘ

დანართი 1: სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება (მლნ ლარი)

ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲔᲑᲐ	2021 ᲬᲚᲘᲡ 8 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ	2022 ᲬᲚᲘᲡ 8 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ	2023 ᲬᲚᲘᲡ ᲬᲚᲘᲣᲠᲘ ᲒᲔᲒᲛᲐ	2023 ᲬᲚᲘᲡ 9 ᲗᲕᲘᲡ ᲒᲔᲒᲛᲐ*	2023 ᲬᲚᲘᲡ 8 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ	2023 ᲬᲚᲘᲡ 8 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ / 2023 ᲬᲚᲘᲡ 9 ᲗᲕᲘᲡ ᲒᲔᲒᲛᲐ		2023 ᲬᲚᲘᲡ 8 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ / 2022 ᲬᲚᲘᲡ 8 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ		2023 ᲬᲚᲘᲡ 8 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ ᲬᲚᲘᲣᲠ ᲒᲔᲒᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲐᲨᲘ %
						ᲡᲮᲕᲐᲝᲑᲐ	%	ᲡᲮᲕᲐᲝᲑᲐ	%-ᲣᲚᲘ ᲪᲕᲚᲘᲚᲔᲑᲐ	
ᲨᲔᲛᲝᲡᲣᲚᲝᲑᲔᲑᲘ	**11,529.5**	**12,020.5**	**21,914.2**	**15,574.6**	**14,633.6**	**-941.0**	**94.0%**	**2,613.2**	**21.7%**	**66.8%**
ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲑᲘ	**7,874.3**	**10,043.1**	**17,619.9**	**13,266.1**	**12,165.5**	**-1,100.6**	**91.7%**	**2,122.4**	**21.1%**	**69.0%**
გადასახადები	7,032.0	8,951.4	16,290.4	12,165.6	10,900.7	-1,264.9	89.6%	1,949.2	21.8%	66.9%
საშემოსავლო გადასახადი	2,205.4	3,052.6	5,140.0	3,945.6	3,727.0	-218.6	94.5%	674.5	22.1%	72.5%
მოგების გადასახადი	717.5	1,392.6	2,000.0	1,580.0	1,395.0	-185.0	88.3%	2.4	0.2%	69.7%
დღგ	3,084.8	3,826.0	6,670.4	4,883.0	4,421.0	-462.0	90.5%	595.0	15.6%	66.3%
აქციზი	1,110.7	1,203.1	2,100.0	1,511.0	1,405.0	-106.0	93.0%	201.9	16.8%	66.9%
იმპორტის გადასახადი	54.1	75.9	130.0	91.0	100.4	9.4	110.4%	24.5	32.3%	77.3%
სხვა გადასახადები	-140.6	-598.6	250.0	155.0	-147.7	-302.7	-95.3%	450.9	-75.3%	-59.1%
გრანტები	282.7	246.1	279.6	156.3	197.1	40.8	126.1%	-49.0	-19.9%	70.5%
სხვა შემოსავლები	559.6	845.5	1,050.0	944.2	1,067.7	123.5	113.1%	222.2	26.3%	101.7%
ᲐᲠᲐᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲣᲠᲘ ᲐᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲡ ᲙᲚᲔᲑᲐ	**95.7**	**131.8**	**200.0**	**122.0**	**72.4**	**-49.6**	**59.4%**	**-59.4**	**-45.1%**	**36.2%**
ᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲣᲠᲘ ᲐᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲡ ᲙᲚᲔᲑᲐ (ᲜᲐᲨᲗᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲙᲚᲔᲑᲘᲗ)	**78.3**	**104.3**	**450.0**	**207.5**	**211.2**	**3.7**	**101.8%**	**106.9**	**102.5%**	**46.9%**
ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘᲡ ᲖᲠᲓᲐ	**3,481.2**	**1,741.3**	**3,644.3**	**1,979.0**	**2,184.5**	**205.5**	**110.4%**	**443.3**	**25.5%**	**59.9%**
საგარეო	4,146.7	1,023.6	2,244.3	1,054.0	1,171.7	117.7	111.2%	148.1	14.5%	52.2%
საშინაო	-665.5	717.7	1,400.0	925.0	1,012.8	87.8	109.5%	295.1	41.1%	72.3%
ᲒᲐᲓᲐᲡᲐᲮᲓᲔᲚᲔᲑᲘ	**12,862.4**	**11,826.5**	**21,880.1**	**16,016.5**	**13,810.2**	**-2,206.3**	**86.2%**	**1,983.7**	**16.8%**	**63.1%**
ᲮᲐᲠᲯᲔᲑᲘ	**8,841.1**	**9,420.6**	**16,335.2**	**12,384.1**	**10,769.6**	**-1,614.5**	**87.0%**	**1,349.0**	**14.3%**	**65.9%**
შრომის ანაზღაურება	1,066.2	1,157.9	2,236.7	1,671.2	1,382.8	-288.4	82.7%	224.9	19.4%	61.8%
საქონელი და მომსახურება	1,074.4	1,177.1	2,025.5	1,567.5	1,324.7	-242.8	84.5%	147.6	12.5%	65.4%
პროცენტი	562.7	538.9	1,201.0	923.2	846.6	-76.6	91.7%	307.7	57.1%	70.5%
სუბსიდიები	491.5	428.3	927.6	679.0	569.7	-109.3	83.9%	141.4	33.0%	61.4%
გრანტები	445.5	566.2	1,275.8	951.2	770.5	-180.7	81.0%	204.3	36.1%	60.4%
სოციალური უზრუნველყოფა	3,916.2	4,022.7	6,447.9	4,962.6	4,444.9	-517.7	89.6%	422.2	10.5%	68.9%
სხვა ხარჯები	1,284.6	1,529.6	2,220.7	1,629.4	1,430.4	-199.0	87.8%	-99.2	-6.5%	64.4%
ᲐᲠᲐᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲣᲠᲘ ᲐᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲡ ᲖᲠᲓᲐ	**1,414.8**	**1,638.7**	**3,881.3**	**2,572.6**	**2,176.6**	**-396.0**	**84.6%**	**537.9**	**32.8%**	**56.1%**
ᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲣᲠᲘ ᲐᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲡ ᲖᲠᲓᲐ (ᲜᲐᲨᲗᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲙᲚᲔᲑᲘᲗ)	**222.2**	**115.7**	**445.1**	**194.5**	**161.7**	**-32.8**	**83.1%**	**45.9**	**39.7%**	**36.3%**
ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘᲡ ᲙᲚᲔᲑᲐ	**2,384.3**	**651.5**	**1,218.5**	**865.3**	**702.3**	**-163.0**	**81.2%**	**50.9**	**7.8%**	**57.6%**
საგარეო	2,340.6	626.6	1,175.6	830.4	677.7	-152.7	81.6%	51.1	8.2%	57.6%
საშინაო	43.7	24.9	42.9	34.9	24.6	-10.3	70.6%	-0.2	-0.9%	57.4%
ᲜᲐᲨᲗᲘᲡ ᲪᲕᲚᲘᲚᲔᲑᲐ (+ ᲓᲐᲒᲠᲝᲕᲔᲑᲐ / – ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲐ)	**-1,332.9**	**194.0**	**34.1**	**-441.9**	**823.4**	**789.3**		**629.4**		

* 9 თვის გეგმა წარმოდგენილია 2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კვარტალური განწერის მიხედვით (ფინანსთა მინისტრის 2023 წლის 31 აგვისტოს №320 ბრძანება)

დანართი 2: სახელმწიფო ბიუჯეტის ბალანსი (მლნ ლარი)

დასახელება	2021 წლის 8 თვის შესრულება	2022 წლის 8 თვის შესრულება	2023 წლის წლიური გეგმა	2023 წლის 9 თვის გეგმა	2023 წლის 8 თვის შესრულება	2023 წლის 8 თვის შესრულება / 2023 წლის 9 თვის გეგმა		2023 წლის 8 თვის შესრულება / 2022 წლის 8 თვის შესრულება		2023 წლის 8 თვის შესრულება წლიურ გეგმასთან მიმართებაში %
						სხვაობა	%	სხვაობა	%-ული ცვლილება	
შემოსავლები	**7,874.3**	**10,043.1**	**17,619.9**	**13,266.1**	**12,165.5**	**-1,100.6**	**91.7%**	**2,122.4**	**21.1%**	**69.0%**
გადასახადები	7,032.0	8,951.4	16,290.4	12,165.6	10,900.7	-1,264.9	89.6%	1,949.2	21.8%	66.9%
გრანტები	282.7	246.1	279.6	156.3	197.1	40.8	126.1%	-49.0	-19.9%	70.5%
სხვა შემოსავლები	559.6	845.5	1,050.0	944.2	1,067.7	123.5	113.1%	222.2	26.3%	101.7%
ხარჯები	**8,841.1**	**9,420.6**	**16,335.2**	**12,384.1**	**10,769.6**	**-1,614.5**	**87.0%**	**1,349.0**	**14.3%**	**65.9%**
შრომის ანაზღაურება	1,066.2	1,157.9	2,236.7	1,671.2	1,382.8	-288.4	82.7%	224.9	19.4%	61.8%
საქონელი და მომსახურება	1,074.4	1,177.1	2,025.5	1,567.5	1,324.7	-242.8	84.5%	147.6	12.5%	65.4%
პროცენტი	562.7	538.9	1,201.0	923.2	846.6	-76.6	91.7%	307.7	57.1%	70.5%
სუბსიდიები	491.5	428.3	927.6	679.0	569.7	-109.3	83.9%	141.4	33.0%	61.4%
გრანტები	445.5	566.2	1,275.8	951.2	770.5	-180.7	81.0%	204.3	36.1%	60.4%
სოციალური უზრუნველყოფა	3,916.2	4,022.7	6,447.9	4,962.6	4,444.9	-517.7	89.6%	422.2	10.5%	68.9%
სხვა ხარჯები	1,284.6	1,529.6	2,220.7	1,629.4	1,430.4	-199.0	87.8%	-99.2	-6.5%	64.4%
საოპერაციო სალდო	**-966.8**	**622.5**	**1,284.7**	**882.0**	**1,395.9**	**513.9**	**158.3%**	**773.4**	**124.2%**	**108.7%**
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	**1,319.1**	**1,506.9**	**3,681.3**	**2,450.6**	**2,104.2**	**-346.4**	**85.9%**	**597.3**	**39.6%**	**57.2%**
ზრდა	1,414.8	1,638.7	3,881.3	2,572.6	2,176.6	-396.0	84.6%	537.9	32.8%	56.1%
კლება	95.7	131.8	200.0	122.0	72.4	-49.6	59.4%	-59.4	-45.1%	36.2%
მთლიანი სალდო	**-2,285.9**	**-884.4**	**-2,396.6**	**-1,568.6**	**-708.3**	**860.2**	**45.2%**	**176.0**	**-19.9%**	**29.6%**
ფინანსური აქტივების ცვლილება	**-1,188.9**	**205.4**	**29.2**	**-454.9**	**773.9**	**1,228.7**	**-170.1%**	**568.4**	**276.7%**	**2650.0%**
ზრდა	**222.2**	**309.7**	**479.2**	**194.5**	**985.1**	**790.6**	**506.5%**	**675.3**	**218.1%**	**205.6%**
ვალუტა და დეპოზიტები	0.0	194.0	34.1	0.0	823.4	823.4		629.4	324.5%	2414.4%
სესხები	222.2	115.7	445.1	194.5	160.5	-33.9	82.6%	44.8	38.7%	36.1%
აქციები და სხვა კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	1.1	1.1		1.1		
კლება	**1,411.2**	**104.3**	**450.0**	**649.4**	**211.2**	**-438.2**	**32.5%**	**106.9**	**102.5%**	**46.9%**
ვალუტა და დეპოზიტები	1,332.9	0.0	0.0	441.9	0.0	-441.9	0.0%	0.0		
სესხები	78.1	103.4	450.0	207.5	209.7	2.2	101.0%	106.2	102.7%	46.6%
აქციები და სხვა კაპიტალი	0.2	0.9	0.0	0.0	1.5	1.5		0.7	78.7%	
ვალდებულებების ცვლილება	**1,096.9**	**1,089.8**	**2,425.8**	**1,113.7**	**1,482.2**	**368.5**	**133.1%**	**392.4**	**36.0%**	**61.1%**
ზრდა	**3,481.2**	**1,741.3**	**3,644.3**	**1,979.0**	**2,184.5**	**205.5**	**110.4%**	**443.3**	**25.5%**	**59.9%**
საშინაო	-665.5	717.7	1,400.0	925.0	1,012.8	87.8	109.5%	295.1	41.1%	72.3%
საგარეო	4,146.7	1,023.6	2,244.3	1,054.0	1,171.7	117.7	111.2%	148.1	14.5%	52.2%
კლება	**2,384.3**	**651.5**	**1,218.5**	**865.3**	**702.3**	**-163.0**	**81.2%**	**50.9**	**7.8%**	**57.6%**
საშინაო	43.7	24.9	42.9	34.9	24.6	-10.3	70.6%	-0.2	-0.9%	57.4%
საგარეო	2,340.6	626.6	1,175.6	830.4	677.7	-152.7	81.6%	51.1	8.2%	57.6%
ბალანსი	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**		**0.0**		